ସିଭିଲ୍ ମାମଲାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ: ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ

୧. ମାମଲାର ପାର୍ଟିମାନେ ଏବଂ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ଲିଡିଂଗ୍

- ମାମଲା ପାର୍ଟିଙ୍କ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର (ଅଭିଯୋଗପତ୍ର) ଦାଖଲରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ।
- ସିଭିଲ୍ ମାମଲା ଭାରତୀୟ ସିଭିଲ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା (CPC), ୧୯୦୮ର ଧାରା ୨୬ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର (ଅଭିଯୋଗପତ୍ର) ଦାଖଲ କରି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ। ଏହାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ:
  - ବାଦୀ ଓ ବିବାଦୀଙ୍କ ନାମ, ବିବରଣୀ ଏବଂ ଠିକଣା।
  - ମାମଲାର କାରଣ (Cause of Action)।
  - ଅଦାଲତର ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ର (Jurisdiction)।
  - ଆବେଦିତ ରିଲିଫ (Relief Sought)।
  - ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦସ୍ତାବେଜ ଏବଂ କୋର୍ଟ ଫିସ୍ ସହିତ ମୂଲ୍ୟାୟନ।
- ମାମଲାର ପାର୍ଟିମାନେ (Parties to Suit - ଧାରା ୨୬, ଆଦେଶ ୧):

  CPC ଟେକ୍ସଟ୍:
  - ଧାରା ୨୬: "Every suit shall be instituted by the presentation of a plaint or in such other manner as may be prescribed."
  - ଆଦେଶ ୧, ନିୟମ ୧: "All persons may be joined in one suit as plaintiffs where— (a) any right to relief in respect of, or arising out of, the same act or transaction or series of acts or transactions is alleged to exist in such persons, whether jointly, severally or in the alternative; and (b) if such persons brought separate suits, any common question of law or fact would arise."
  - ନିୟମ ୩: "All persons may be joined as defendants against whom any right to relief in respect of or arising out of the same act or transaction or series of acts or transactions is alleged to exist, whether jointly, severally or in the alternative, where, if separate suits were brought against such persons, any common question of law or fact would arise."
  - ନିୟମ ୧୦: "Where it appears to the Court that any person who ought to have been joined, whether as plaintiff or defendant, or whose presence before the Court may be necessary in order to enable the Court effectually and completely to adjudicate upon and settle all the questions involved in the suit, be added."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଏହା ନିର୍ଧାରଣ କରେ କିଏ ବାଦୀ (ପ୍ରାର୍ଥୀ) ବା ବିବାଦୀ (ପ୍ରତିବାଦୀ) ହୋଇପାରିବେ। ଏକାଧିକ ମାମଲା ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପାର୍ଟିଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ିବା ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକ ପାର୍ଟିଙ୍କୁ ବାଦ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି।

ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର (Plaint - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୧ - O7R1):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- : "The plaint shall contain the following particulars: (a) the name of the Court in which the suit is brought; (b) the name, description and place of residence of the plaintiff; (c) the name, description and place of residence of the defendant, so far as they can be ascertained; (d) where the plaintiff or the defendant is a minor or a person of unsound mind, a statement to that effect; (e) the facts constituting the cause of action and when it arose; (f) the facts showing that the Court has jurisdiction; (g) the relief which the plaintiff claims; (h) where the plaintiff has allowed a set-off or relinquished a portion of his claim, the amount so allowed or relinquished; and (i) a statement of the value of the subject-matter of the suit for the purposes of jurisdiction and of court-fees, so far as the case admits."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ମାମଲାର ମୂଳଭିତ୍ତି ଅଟେ, ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀଙ୍କ ଦାବୀ, କାରଣ, ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରିଲିଫ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଏ। ଯଦି ଏହା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇପାରେ।

ପ୍ରତିବାଦୀ (Defendant - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୩ - O7R3)

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Where the subject-matter of the suit is immovable property, the plaint shall contain a description of the property sufficient to identify it..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ବିବାଦୀ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିହ୍ନଟ ନିଶ୍ଚିତ କରେ, ଯାହା ଦାବୀରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟତା ଏଡ଼ାଇବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ
।

ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଅନୁପଯୁକ୍ତ:

ମିସ୍-ଜୋଣ୍ଡର୍ (Mis-joinder - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୯ - O7R9):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Where the plaint is admitted, the Court shall cause an entry to be made in a book to be kept for the purpose and called the plaint book, and shall cause the plaint to be marked with the date of the day on which it was presented."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଗ୍ରହଣ ପରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ତାରିଖ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଏ, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ।

ଫେରସ୍ତ (Return - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୧୦ - O7R10):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Subject to the provisions of Rule 10A, the plaint shall at any stage of the suit be returned to be presented to the Court in which the suit should have been instituted."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଯଦି ମାମଲା ଭୁଲ ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦାଖଲ ହୋଇଛି, ତାହା ଉପଯୁକ୍ତ କୋର୍ଟକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଏ।

ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ (Rejection - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୧୧ - O7R11):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The plaint shall be rejected in the following cases: (a) where it does not disclose a cause of action; (b) where the relief claimed is undervalued...; (c) where the plaint is written upon paper insufficiently stamped...; (d) where the suit appears to be barred by any law..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଏ, ଯାହା ଅନାବଶ୍ୟକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ରୋକେ।

ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଉପଯୁକ୍ତ:

ମାମଲାର ଫ୍ରେମ୍ (Frame of Suit - ଆଦେଶ ୨, ନିୟମ ୧ - O2R1):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Every suit shall as far as practicable be framed so as to afford ground for final decision upon the subjects in dispute and to prevent further litigation concerning them."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ମାମଲାକୁ ଏପରି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଏ ଯାହା ବିବାଦର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଶ୍ଚିତ କରେ।

କାରଣ (Cause of Action - ଆଦେଶ ୨, ନିୟମ ୩ - O2R3):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Subject to the provisions of Rule 1 of Order I, the plaintiff may unite in the same suit several causes of action against the same defendant..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଏକାଧିକ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଦାବୀକୁ ଏକତ୍ର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ଯାହା ଦକ୍ଷତା ବଢ଼ାଏ।

ମିସ୍ଜୋଣ୍ଡର୍ କାରଣ (Misjoinder Cause of Action - ଆଦେଶ ୨, ନିୟମ ୭ - O2R7):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "All objections on the ground of misjoinder of causes of action shall be taken at the earliest possible opportunity..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିବା ଦାବୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି ଶୀଘ୍ର ଉଠାଇବା ଆବଶ୍ୟକ।

ସ୍ୱୀକୃତ ଏଜେଣ୍ଟ ଏବଂ ପ୍ଲିଡର୍ (Recognized Agents and Pleaders - ଆଦେଶ ୩):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- ନିୟମ ୧: "Any appearance, application or act in or to any Court... may be made or done by the party in person, or by his recognized agent, or by a pleader..."
- ନିୟମ ୨: "The recognized agents of parties... are— (a) persons holding powers-of-attorney..."
- ନିୟମ ୪: "Every pleader shall be appointed in writing by the party or by his recognized agent."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଅଧିକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ବା ଆଇନଜୀବୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାର୍ଟିଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନିଶ୍ଚିତ କରେ।

ମାମଲାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (Institution of Suit - ଆଦେଶ ୪):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Every suit shall be instituted by presenting a plaint to the Court or such officer as it appoints in this behalf."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ମାମଲାର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆରମ୍ଭ, ଯାହା ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଦାଖଲ ଓ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସାମିଲ କରେ।

ପ୍ଲିଡିଂଗ୍ (Pleadings - ଆଦେଶ ୬):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- ନିୟମ ୧: "Pleading shall mean plaint or written statement.
- ନିୟମ ୨: "Every pleading shall contain... a statement in a concise form of the material facts..."
- ନିୟମ ୧୭: "The Court may at any time before the conclusion of the trial... amend any defect or error in any proceeding..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ଲିଡିଂଗ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଆଧାରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ।

3.. ସମନ୍ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି

ମାମଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପରେ ବିବାଦୀଙ୍କୁ ସମନ୍ ଜାରି କରାଯାଏ।

ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଗ୍ରହଣ ହେବା ପରେ ଅଦାଲତ ବିବାଦୀଙ୍କୁ ସମନ୍ ଜାରି କରେ (ଆଦେଶ ୫)। ସମନ୍ ବିବାଦୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ଏବଂ ଲିଖିତ ବୟାନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ।

ସମନ୍ (Summons - ଆଦେଶ ୫):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- ନିୟମ ୧: "When a suit has been duly instituted, a summons may be issued to the defendant to appear and answer the claim..."
- ନିୟମ ୯: "Summons given to the defendant... shall be served in the manner prescribed..."
- ନିୟମ ୨୦: "Where a summons cannot be served in the manner prescribed, the Court may direct the service of the summons to be effected by affixing a copy thereof..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସମନ୍ ବିବାଦୀଙ୍କୁ ମାମଲା ବିଷୟରେ ଜଣାଇ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ। ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ, ଡାକ ବା ବିକଳ୍ପ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ।

ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ ଅନୁପସ୍ଥିତି (Appearance and Non-Appearance - ଆଦେଶ ୯):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- ନିୟମ ୧: "Parties to appear on the day fixed in the summons for the defendant to appear..."
- ନିୟମ ୨: "Where the plaintiff fails to serve the summons on the defendant, the suit may be dismissed."
- ନିୟମ ୩: "Where neither party appears when the suit is called on for hearing, the Court may make an order that the suit be dismissed."
- ନିୟମ ୪: "Where a suit is dismissed under Rule 2 or Rule 3, the plaintiff may apply for an order to set the dismissal aside..."

- ନିୟମ ୫: "Where the plaintiff fails to apply for a fresh summons within seven days, the suit may be dismissed."
- ନିୟମ ୬(୧ଏ): "Where the plaintiff appears but the defendant does not appear, the Court may proceed ex parte."
- ନିୟମ ୬(୧ସି): "If the summons has been served but the time allowed is insufficient, the Court may adjourn the hearing."
- ନିୟମ ୭**: "Where the Court has proceeded ex parte, the defendant may apply to set aside the proceedings."
- ନିୟମ ୮: "Where the defendant appears and the plaintiff does not appear, the Court shall dismiss the suit."
- ନିୟମ ୯: "Where a suit is dismissed under Rule 8, the plaintiff may apply for an order to restore the suit."
- ନିୟମ ୧୩**: "In any case in which a decree is passed ex parte against a defendant, he may apply to the Court... for an order to set it aside..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପାର୍ଟିଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ବା ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୁଏ। ଏକପାର୍ଶ୍ୱୀୟ (Ex-parte) ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବା ଖାରଜ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟୋଚିତ କାରଣରେ ପୁନର୍ବାହାର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ।

୩. ଲିଖିତ ବୟାନ ଏବଂ ପ୍ରି-ଟ୍ରାଏଲ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା।

ବିବାଦୀର ଉତ୍ତର ଏବଂ ଡିସ୍କଭରୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଏହି ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ।

ବିବାଦୀ ସମନ୍ ପାଇବା ପରେ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ (ଅଧିକତମ ୯୦ ଦିନ) ଲିଖିତ ବୟାନ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ (ଆଦେଶ ୮)। ଏଥିରେ ବାଦୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ଖଣ୍ଡନ ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ।

ଲିଖିତ ବୟାନ (Written Statement - ଆଦେଶ ୮, ନିୟମ ୧ - O8R1):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The defendant shall, within thirty days from the date of service of summons or within such extended period as the Court may allow, present a written statement of his defence..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ବିବାଦୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ (ସାଧାରଣତଃ ୩୦ ଦିନ, ଅଧିକତମ ୯୦ ଦିନ) ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉପସ୍ଥାପନ କରେ।

ଲିଖିତ ବୟାନ (Written Statement - ଆଦେଶ ୮, ନିୟମ ୯ - O8R9):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "No pleading subsequent to the written statement of a defendant other than by way of defence to a set-off or counter-claim shall be presented except by the leave of the Court..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ଲିଡିଂଗ୍ କେବଳ କୋର୍ଟର ଅନୁମତି ସହିତ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରେ।

କାଉଣ୍ଟର୍ କ୍ଲେମ୍ (Counter Claim - ଆଦେଶ ୮, ନିୟମ ୬ଏ - O8R6A):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "A defendant in a suit may, in addition to his right of pleading a set-off, set up by way of counter-claim any right or claim..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ବିବାଦୀ ବାଦୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରତି-ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରେ।

ଲିଖିତ ବୟାନ ଦାଖଲ ନ ହେବାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (written Statement where not Filed - ଆଦେଶ ୮, ନିୟମ ୧୦ - O8R10):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Where any party from whom a written statement is required fails to present the same within the time permitted... the Court may pronounce judgment against him..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଲିଖିତ ବୟାନ ଦାଖଲ ନ ହେଲେ ବିବାଦୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଡିଫଲ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରେ।

ପାର୍ଟିଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା (Examination of Parties - ଆଦେଶ ୧୦):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "At the first hearing of the suit, the Court shall ascertain from each party or his pleader whether he admits or denies such allegations of fact..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ବିବାଦୀୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକୁଚିତ କରିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ।

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର (Interrogatories - ଆଦେଶ ୧୧, ନିୟମ ୧ - O11R1):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "In any suit the parties may, by leave of the Court, deliver interrogatories in writing for the examination of the opposite parties..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା**: ଅନ୍ୟ ପାର୍ଟିରୁ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଠାଯାଇପାରେ।

ଡିସ୍କଭରୀ ଏବଂ ଇନ୍ସପେକ୍ସନ୍ (Discovery & Inspection - ଆଦେଶ ୧୧):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Any party may apply to the Court for an order directing any other party to make discovery on oath of the documents which are or have been in his possession..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଦସ୍ତାବେଜର ଆଦାନପ୍ରଦାନକୁ ସୁଗମ କରେ।

ସ୍ୱୀକୃତି (Admission - ଆଦେଶ ୧୨):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- ନିୟମ ୨: "Any party may give notice to any other party to admit any document...
- ନିୟମ ୪: "Any party may give notice to any other party to admit any fact..."
- ନିୟମ ୬: "The Court may pronounce judgment on admissions..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଅବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟ ବା ଦସ୍ତାବେଜକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ମାମଲା ସରଳୀକରଣ କରେ।

ଅଫିଡେଭିଟ୍ (Affidavit - ଆଦେଶ ୧୯):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Affidavits shall be confined to such facts as the deponent is able of his own knowledge to prove..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଶପଥପୂର୍ବକ ବୟାନ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ।

୪. ବିବାଦର ସମାଧାନ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ପଦ୍ଧତି

ବିବାଦର ସମାଧାନ (Settlement of Disputes - ଧାରା ୮୯):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Where it appears to the Court that there exist elements of a settlement which may be acceptable to the parties, the Court shall formulate the terms of settlement..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: କୋର୍ଟ ବାହାରେ ସମାଧାନକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରେ, ଯେପରିକି ଆର୍ବିଟ୍ରେସନ୍, ମିଡିଏସନ୍, କନ୍ସିଲିଏସନ୍, ବା ଲୋକ ଅଦାଲତ।

ସମାନ ପ୍ରକାରର ମାମଲା (Homogeneous):

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସମାନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶିଷ୍ଟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର ବିଚାର କରାଯାଇ ଦକ୍ଷତା ବଢ଼ାଯାଏ (ଆଦେଶ ୧ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ)।

୫. ବିବାଦୀୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ

ଅଦାଲତ ଉଭୟ ପାର୍ଟିଙ୍କ ପ୍ଲିଡିଂଗ୍ ଆଧାରରେ ମାମଲାର ମୁଖ୍ୟ ବିବାଦୀୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣ କରେ (ଆଦେଶ ୧୪)। ଏହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ।

ବିବାଦୀୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ (Framing of Issues - ଆଦେଶ ୧୪):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Issues arise when a material proposition of fact or law is affirmed by the one party and denied by the other."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ଲିଡିଂଗ୍ ଆଧାରରେ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଧାରଣ କରେ।

ସଂଶୋଧନ (Amendment Issues - ଆଦେଶ ୧୪, ନିୟମ ୫ - O14R5):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court may at any time before passing a decree amend the issues or frame additional issues..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ନ୍ୟାୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁମୋଦିତ।

୬. ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ସାକ୍ଷୀ

ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ (Production of Documents - ଆଦେଶ ୭, ନିୟମ ୧୪; ଆଦେଶ ୮, ନିୟମ ୧ଏ; ଆଦେଶ ୧୩):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court may at any time call upon any party to produce any document..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ଦସ୍ତାବେଜ ଉପସ୍ଥାପନ ନିଶ୍ଚିତ କରେ।

ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ତାଲିକା (List of Witnesses - ଆଦେଶ ୧୬, ନିୟମ ୧ - O16R1):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The parties shall present a list of witnesses..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଆୟୋଜିତ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ।

ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ସମନ୍ (Summon to Witnesses - ଆଦେଶ ୧୬, ନିୟମ ୬ - O16R6):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court may summon any person to give evidence..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ନିଶ୍ଚିତ କରେ।

ଅଡ୍ଜର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ୍ (Adjournments - ଆଦେଶ ୧୭):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court may, if sufficient cause is shown, adjourn the hearing..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ନ୍ୟାୟୋଚିତ କାରଣରେ ବିଚାର ସ୍ଥଗିତ କରାଯାଇପାରେ।

ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା (Examination of Witnesses - ଆଦେଶ ୧୮):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The evidence of the witnesses in attendance shall be taken orally in open Court. ..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା, କ୍ରସ୍-ଏକ୍ସାମିନେସନ୍ ଏବଂ ରି-ଏକ୍ସାମିନେସନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରମାଣ ରେକର୍ଡ କରାଯାଏ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କମିଶନ୍ (ଆଦେଶ ୨୬):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court may appoint a commission to examine any person, or to make a local investigation..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଜଟିଳ ବିଷୟରେ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବା ପାଇଁ କମିଶନ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଏ।

୭. ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ଯୁକ୍ତି (Arguments - ଆଦେଶ ୧୮, ନିୟମ ୨(୩ଏ) - O18R2(3A)):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court shall fix such times for the hearing of arguments..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଉଭୟ ପାର୍ଟି ନିଜ ନିଜର ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରେ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ଡିକ୍ରୀ (Judgment & Decree - ଆଦେଶ ୨୦):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court, after the case has been heard, shall pronounce judgment in open Court..."

ବ୍ୟାଖ୍**: ଅଦାଲତ ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ଓ ଯୁକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା କରି ଅନ୍ତିମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଘୋଷଣା କରେ, ଯାହା ଡିକ୍ରୀ ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ।

ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି (Disposal of Suit - ଆଦେଶ ୧୫):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "Where issues are framed, the Court may dispose of the suit on the determination of any one or more of the issues..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: କେତେକ ବିଷୟରେ ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ।

୮. ନିଷ୍ପାଦନ

ନିଷ୍ପାଦନ (Execution - ଆଦେଶ ୨୧):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "The Court passing a decree may execute it..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଡିକ୍ରୀକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯେପରିକି ସମ୍ପତ୍ତି ଜବତ ବା ଆର୍ଥିକ ଆଦାୟ।

୯. ଆପିଲ

ଆପିଲ (Appeal - ଧାରା ୯୬-୧୦୦, ଆଦେଶ ୪୧):

CPC ଟେକ୍ସଟ୍:

- "An appeal shall lie from every decree passed by any Court exercising original jurisdiction to the Court authorized to hear appeals..."

ବ୍ୟାଖ୍ୟା: ଯଦି କୌଣସି ପାର୍ଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ, ସେ ଉଚ୍ଚ ଅଦାଲତରେ ଆପିଲ ଦାଖଲ କରିପାରେ।

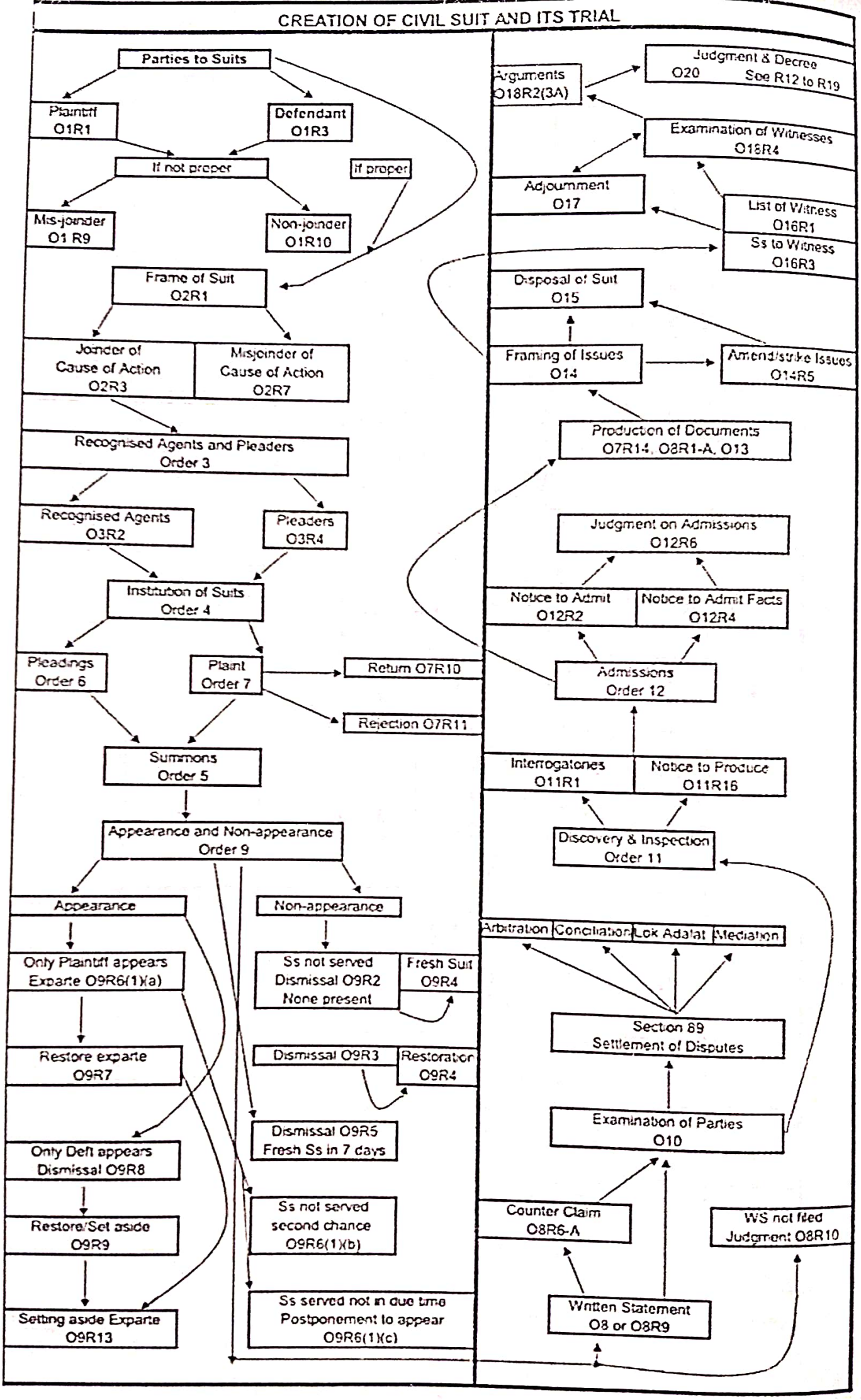
CREATION OF CIVIL SUIT AND ITS TRIAL
Parties to Suits
Plaintiff O1R1
Defendant O1R3
If not proper
if proper
Mis-joinder O1 R9
Non-joinder O1R10
Frame of Suit O2R1
Joinder of Cause of Action O2R3
Misjoinder of Cause of Action O2R7
Recognised Agents and Pleaders Order 3
Recognised Agents O3R2
Pleaders O3R4
Institution of Suits Order 4
Pleadings Order 6
Plaint Order 7
Return O7R10
Rejection O7R11
Summons Order 5
Appearance and Non-appearance Order 9
Appearance
Non-appearance
Only Plaintiff appears Exparte O9R6(1)(a)
Ss not served Dismissal O9R2 None present
Fresh Suit O9R4
Restore exparte O9R7
Dismissal O9R3
Restoration O9R4
Dismissal O9R5 Fresh Ss in 7 days
Only Defi appears Dismissal O9R8
Restore/Set aside O9R9
Ss not served second chance O9R6(1)(b)
Setting aside Exparte O9R13
Ss served not in due time Postponement to appear O9R6(1)(c)
Arguments O18R2(3A)
Judgment & Decree O20 See R12 to R19
Examination of Witnesses O18R4
Adjournment O17
List of Witness O16R1
Ss to Witness O16R3
Disposal of Suit O15
Framing of Issues O14
Amend/strike Issues O14R5
Production of Documents O7R14, O8R1-A, O13
Judgment on Admissions O12R6
Notice to Admit O12R2
Notice to Admit Facts O12R4
Admissions Order 12
Interrogatories O11R1
Notice to Produce O11R16
Discovery & Inspection Order 11
Arbitration
Conciliation
Lok Adalat
Mediation
Section 89 Settlement of Disputes
Examination of Parties O10
Counter Claim O8R6-A
WS not filed Judgment O8R10
Written Statement O8 or O8R9